

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَالَّذِي يُضَوِّبُ الْمَوْتَى
إِنَّ رَبَّهُ لَسَدِيدٌ
إِلَىٰ عَرْشِهِ الرَّحِيمُ
الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ
تُحْمَلُهُ السَّحَابُ
وَيُنزِلُ مِنْ سَحَابِهِ
مَاءً يَسْرُبُ
وَالَّذِي يُنزِّلُ الْمَطَرَ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ
لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَالَّذِي يُضَوِّبُ الْمَوْتَى
إِنَّ رَبَّهُ لَسَدِيدٌ
إِلَىٰ عَرْشِهِ الرَّحِيمُ
الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ
تُحْمَلُهُ السَّحَابُ
وَيُنزِلُ مِنْ سَحَابِهِ
مَاءً يَسْرُبُ
وَالَّذِي يُنزِّلُ الْمَطَرَ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ
لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

جزوه ۶ جلسه سوزندوزی

پولکدوزی و منجوقدوزی، سنگدوزی،

ملیله دوزی و رگه دوزی

زیر نظر استاد: فرشته یادگار

آموزشکده فنی و حرفه ای نیریز

صنایع دستی رو دوزی های سنتی

هنر زمینه های مختلفی دارد و یکی از آنها تاریخ لباس و انواع رودوزی ها و تزئینات لباس است که موضوعاتی کاملا مرتبط با هم هستند به این منظور که بطور مستقیم بر یکدیگر اثر می گذارد ، هرگاه در جامعه ای سنت استفاده از لباس های متنوع رواج داشته باشد ، پشتوانه آن صنعت نساجی رونق می گیرد.

رو دوزی های روی لباس هنر آراستن سطح روئین پارچه های ساده با بهره گیری از نخ های الوان با کمک اسباب و وسایل مخصوص می باشد و دست اندرکاران آن به مدد کوک های ظریفی که بر منسوجات ساده می دوزند معمولا تلفیق زیبایی از صبر ، شکیبایی و هنر را به معرض دید می گذارند.

به کارگیری انواع رودوزی ها و شیوه های نو و ترکیبی در دوره های مختلف از هزاران سال پیش تاکنون وجود داشته. در ایران نیز ذوق و سلیقه هنرمند ایران فراتر از آن بوده که تنها به بافت پارچه های رنگین و متنوع بسنده کند ، بلکه توانسته از طریق دوخت انواع زیورآلات مثل مهره ها و نخ های تزئینی زمینه پارچه های ساده ای چون کرباس، متقال و ... را به نحوه شایسته رنگارنگ و چشم نواز سازد. استفاده از دوخت های تزئینی در دوره اسلامی رواج بیشتری پیدا می کند . به خصوص از قرن ۳ ه . که هنرمندان ایرانی آذین پرده خانه خدا با نخ های گلابتون را به عهده گرفتند.

امروزه در استان اصفهان انواع مختلفی از رودوزی رواج دارد و غالبا به صورت ترکیب چند نوع دوخت با یکدیگر در زمینه پارچه دیده می شود. این دوخت ها بیشتر روی سجاده ، بقچه ، جلدقرآن ، رومیزی ، دستمال و ... حاضر میشود و طرح های آن شامل نقش محرابی، بته جقه، اسلیمی و ختایی، نقش بازوبندی، پیچک ترنج و انواع گل ها است..

۱ - رودوزی های سنتی به سه دسته تقسیم می شوند :

۱-۱ - رودوزی های سنتی (الحاق مواد به پارچه)

۱-۱-۱ - سرمه دوزی یا ترمه دوزی

دوخت انواع ملیله فلزی روی پارچه های نفیس محکم از جمله ترمه است که به همین دلیل ترمه دوزی و ملیله دوزی هم گفته می شود.

سرمه دوزی، یکی از دوخت های تزئینی و از هنرهای اصیل و با قدمت ۲۵۰۰ تا ۳۰۰۰ ساله ایران زمین است.

این هنر اصیل و زیبا، در ابتدای ظهور تمام موادش دست ساز و از جنس طلا و نقره بوده اما در طول زمان به دلیل گران بودن این مواد و بالا رفتن هزینه ها و قیمت تمام شده مصنوعات آن جایگزین شد. در گذشته این دوخت برای تزئین لباس، پرده های مجلل تالارها، سر آستین ها، یخه حاشیه لباس و روسری، رو رختخوابی و... استفاده می شد اما امروزه استفاده از آن گسترش بیشتری پیدا کرده و بر جنبه های تزئینی و دکوراتیو آن اضافه شده.

سرمه (ملیله فلزی) از الیاف طلا و نقره که تابیده و فنری شده تهیه می شود و بعلت تالو خاصی که دارد استفاده می شود سرمه دوزی بشکل ملیله دوزی که قطعات نقره و طلا به شکل مفتول تو خالی بوده از زمان هخامنشیان و ساسانیان رواج داشته و در زمان صفویان به اوج خود رسیده است و اکنون با الیاف بدل طلا و نقره تهیه می شود و به همین دلیل در سطح گسترده مورد استفاده عموم مردم می باشد و در گذشته جهت لباس و پرچم و روکش مقابر و پرده خانه خدا به کار می رفته است.

امروزه سرمه دوزی برای وسائلی مثل رومیزی، روتختی، سجاده، جانماز، جلد قرآن و روکش جعبه دستمال کاغذی و تابلو و دوخت کمند و نظائر آن بکار می رود. طرح های سرمه دوزی معمولاً انواع بته جقه است که در طرح پارچه ترمه نیز همین طرح به کار می رود طرح های دیگر؛ گل و بته، گل های شاه عباسی و غیره است و تقریباً مثل گل دوزی در طرح محدودیتی

ندارد اما پیاده کردن طرح طبق شیوه و روش‌های خاصی حاشیه و گوشه مطابق و مناسب وسایلی که تهیه می‌شود می‌باشد. مراکز سرمه‌دوزی در ایران شهرهای اصفهان، یزد، کاشان و تهران است.

ابزار و مواد و مصالح

پارچه ترمه، مخمل، و کتان انواع نخهای سرمه، نخ دوخت در خیاطی، سوزن با شماره‌های مختلف، قیچی، دستگاه کمان یا چهارچوبی برای محکم و ثابت نگه داشتن پارچه. پنبه، یا هر پر کننده دیگری بنا به ذوق و استعداد دوزنده. صابون خیاطی برای نقش اندازی یا هر قلم دیگری که بتواند بر روی پارچه اثر گذار باشد و پاک نشود.

روش کار

زمینه کار در این نوع سوزن دوزی ها پارچه ترمه از نوع اصل یا مشابه آن است. انتخاب این نوع پارچه برای سرمه دوزی به این دلیل است که از این پارچه برای تهیه لباس در دوره صفویه و قاجاریه به وفور استفاده می‌شده لذا نمونه‌هایی از تزئینات سرمه که در اختیار است و در موزه‌های استان موجود است اکثراً دارای چنین تزئیناتی هستند؛ ثانیاً ضخامت و مقاومت پارچه‌ای که در سرمه دوزی بکار گرفته می‌شود باید در حدی باشد که توان تحمل سنگینی بعد از اتمام دوخت سرمه را داشته باشد و دچار چروک و کیس در سطح خود نگردد. البته با دوخت پارچه آستری به پشت کار به‌طور مصنوعی این ضخامت در بعضی از پارچه‌های ترمه که ضخامت چندانی ندارند ایجاد می‌شود. همچنین علاوه بر ترمه، از پارچه‌های مخمل و کتان نیز به عنوان زمینه کار استفاده می‌شود.

ابتدا پارچه در دستگاه قرار داده می‌شود و از چهار سو کشیده شده و به دستگاه متصل می‌شود. دستگاه مزبور به شکل جدید، کمان دایره یا چهار گوش به صورت سنتی آن ارائه می‌شود. می‌توان نوع سنتی آن را با اندازه‌های متفاوت با سفارش به نجار و نوع کمانی را از طریق فروشگاه‌ها توزیع کننده ابزار و لوازم خیاطی تهیه کرد. سپس طرح را بر روی پارچه از طریق برگردان طرح بر روی آن یا در صورت اشراف کامل به طرح مستقیماً بر روی پارچه طراحی

کرد. برای پاک نشدن خطوط طرح در طول سوزندوزی تمام خطوط با کوههای درشت تثبیت می‌شوند.

سپس سوزن نخ شده را از درون سرمه عبور داده و از روی خطوط کوک شده عبور می‌دهند تا تمامی خطوط بدین صورت با سرمه پوشیده شود. سطح گلبرگها را با قرار دادن پنبه یا هر حجم دهنده دیگری برجسته کرده، با سرمه می‌پوشانند؛ و تا انتهای کار به همین صورت دوخت انجام می‌شود.

این دوخت در اکثر موارد با دوخت‌های دیگر تلفیق می‌شود. دوخت‌هایی از قبیل: پيله دوزی، مليله دوزی، گلابتون دوزی، شرفه دوزی، شمسه دوزی، ده یک دوزی، صدف دوزی، سنگ دوزی، مرصع دوزی، منجوق دوزی، پولک دوزی، زغره دوزی، مروارید دوزی و ... از انواع دوخت‌هایی که بیشتر در این دوخت به کار می‌رود می‌توان به دوخت: زنجیره‌ای، برگ دوزی، جناغی، دور دوزی، مار پیچ الوان روی زنجیره، دوخت ساتن، دوخت مورب، ساقه دوزی، بست دوزی، دندان موشی و زیگزاگ‌های مختلف را نام برد

تاریخچه پولک دوزی

هنر پولک دوزی از جمله هنرهایی است که در ایران سابقه ی طولانی دارد و از زمان هخامنشیان پیوسته برای تزیین البسه ، کلاه و پرده مورد استفاده قرار گرفته است . به طور مثال مدارکی در دست داریم که نشان می دهد ، سپاهیان هخامنشی کلاهی از جنس نمد بر سر می گذاشتند که پولک دوزی شده و علاوه بر این قبای الوان آستین داری بر تن می کردند که در روی آن پولک هایی مانند فلس ماهی دوخته شده است.

این رو دوزی سنتی در استان یزد نیز مانند سایر استان ها دیده می شود که در گذشته برای تزیین لباس عروس به کار می رفته است ، پولک دوزی گاه همراه با منجوق دوزی و گلدوزی انجام می گیرد . معنی پولک دوزی در لغت نامه دهخدا

پولک دوزی عمل دوختن پولک و از آن صورتها و اشکال برآوردن جامه ها و پرده ها و گستردنی ها چون سوزنی و روسینی و غیره.

در گذشته ، پولک از جنس طلا ، نقره یا برنجی با شکل هایی دایره مانند ، برگ ، گل ، ستاره ، هلالی ، اشکی و غیره بوده است. اما در حال حاضر پولک ها از جنس پلاستیک رنگی یا آلیاژی به اشکال هندسی ، برگ ، گلی ، گل ۴ پر یا ۵ پر ، ستاره ای ، ترنجی ، شمشه ای ، اسلیمی ، فلسی ، هلالی ، گوش ماهی ، صدفی ، دایره ای ساده و مضرس ، گوش خرگوش ، لوزی ، شش ضلعی منظم ، با دایره بزرگ و کوچک ، دایره های زمینه زرکی ، قلابی ، مرغی ، بیضی ، مثلثی ، عقربه ای صاف و مضرس ، اشکی که دارای پوشش شفاف از یک ماده رنگین می باشد. این رودوزی ، از هنرهایی است که سابقه ای بس طولانی دارد . در سال ۱۹۶۹ میلادی در حفاری هایی که در «شهرسوخته» انجام شد ، پیکره برنزی کشف شد که بر روی لباس آن پولک های کوچک تزئینی به بلندی تقریبی ۴ سانتی متر که تا پایین زانو کشیده شده ، دیده می شود. این تزئینات که در سه ردیف مجزا از یکدیگر با کمر بند جدا شده اند به پولک دوزی های روی پیش بند البسه بانوان بلوچستان شباهت دارند.

در زمان هخامنشیان از این رودوزی برای تزئین البسه ، کلاه و پرده استفاده می کردند. بر اساس آثار و شواهد موجود سپاهیان هخامنشی کلاهی از جنس نمد بر سر می گذاشتند که پولک دوزی شده بود و همچنین قبای الوان آستین داری بر تن می کردند که بر روی آن پولک هایی همچون فلس ماهی وجود داشت اما به گفته آندره گدار این هنر در زمان هخامنشیان رونق زیادی نداشته و در زمان اشکانیان توسعه بسیار زیادی پیدا کرده و باعث ایجاد روابط تجاری بین ایران و سایر کشور ها شد.

در دوران اسلامی جنس پولک ها از طلا و نقره به مس و برنج تغییر کرد و برای تزئین پوشاک به مفهوم عام به کار گرفته شد.

در دوره صفویه از این هنر همراه با دوخت های دیگر به عنوان مکمل برای تزئین پرده ها ، سفره ها ، تابلو های تزئینی و سجاده استفاده می شده است.

طرح های مورد استفاده در پولک دوزی

طرح هایی که در این رو دوزی سنتی به کار می رود اکثرا : گل ، برگ و شاخه می باشند ، و بسته به ذوق و سلیقه ی دوزنده ، از طرح های جدید و ابتکاری نیز استفاده می شود . اگرچه این طرح ها بسیار زیبا هستند ولی گویی اصالت طرح های قدیمی را ندارند . این سوزن دوزی به صورت خانگی انجام می گیرد و جنبه ی تزئینی دارد .

طرح مورد استفاده در انواع پولک دوزی ، شامل طرح و تصاویری از گل و بوته ، پرندگان ، حیوانات ، مناظر ، گل های گلدانی ، محرابی ، خورشیدی ، سروچه ، سرونایا پرندگان بر روی شاخه ها و طاووس هایی در پای درخت ، ماهی و یا حیوانات ، بته جقه ای ، قندیلی و در بعضی از انواع پرنقش و نگارتر ، چند گلدان ، یک گلاب پاش ، ظروف شیرینی ، میوه خوری و چلچراغ دیده می شود . طرح خورشید در برخی از طرح ها در وسط است و پرنده ای در هر گوشه دیده می شوند .

- ۱ - ۱۰ - مليله دوزی

هنرمليله يا سرمه دوزی نوعی دوخت سنتی است .مليله در واقع همان نقده است که به صورت فنر پیچیده شده و در دونوع اصل و بدل روی پارچه ترمه کار می شود.

در ترمه به منظور انجام بهتر رو دوزی سطح پشت ترمه بالای ای پارچه ای از جنس کتان یا متقال توسط چسب سریش پوشانده می شود.

طرح از طریق باسمه منتقل می شود ، سپس متناسب با نوع طرح، مليله ها در اندازه های حداقل ۵/۰ سانتیمتری در کنار یکدیگر به شیوه های متناوب دوخت می شود . در نهایت ترمه مليله دوزی شده با پارچه ای گلدان یا رنگی متناسب با رنگ ترمه آستر می شود تا پشت کار مخفی و دوام اثر بیشتر بشود.

- ۱ - ۱۱ - منجوق دوزی

هنر منجوق دوزی قدمتی دیرینه داشته و از زمان ساسانیان مرسوم بوده است. در نمونه های بسیار زیبای منجوق دوزی سنتی تنها اصالت و ظرافت طرحها چشمگیر نیست بلکه مهارت دست دوزندگان آن دانه ها را چنان دلنشین و استوار در کنار هم نشانده که گویی از دستگاہهای پیشرفته کامپیوتری برای محاسبه محل قرار گرفتن منجوقها استفاده شده است.

پوشش محلی زنان کرد استان دارای تزئینات زیبا و منحصر به فردیست این تزئینات اکثراً توسط انواع صنایع سوزن دوزی از جمله منجوق دوزی- سکه و ملیله دوزی و سایر انواع هنرها با مصالح درخشان و رنگین بر روی لباسها محلی است که آنها را بسیار فاخر و زیبا میکند .

با توجه به علاقه و تلاش کردها برای حفظ آداب و سنن خود امروزه نیز انواع محصولات منجوق و سکه دوزی شده بخصوص برای مراسم رسمی و عروسی ها در شهرستان مهاباد آماده و به سایر مناطق کردنشین ارسال می شود. منجوق دوزی قدمتی دیرینه داشته و از زمان ساسانیان آثاری از آنها برجا مانده.

در نمونه های بسیار زیبای منجوق دوزی سنتی تنها اصالت و ظرافت طرحها چشم نواز نیست بلکه مهارت دست دوزندگان آن دانه ها را چنان دلنشین و استوار در کنار هم نشانده که گویی از دستگاہهای پیشرفته کامپیوتری برای محاسبه محل قرار گرفتن منجوقها استفاده شده است.

دوخت منجوق به ۲ طریقه انجام می شود :

اول آنکه دانه های منجوق را یکی یکی یا در تعداد کم ۲ یا ۳ عدد هر بار داخل سوزن کرده و به پارچه می دوزند.

روش دیگر آن است که ابتدا منجوقها را به بند کشیده بعد در فاصله هر چند منجوق بند آنرا توسط سوزن و نخ دیگری به پارچه متصل کرده و البته باید توجه داشت که در این روش دوام کار انجام شده کمتر است.

۱-۱- ۱۲- پولک دوزی

در تعریف کلی این هنرمی توان گفت : پولک دوزی عبارت است از نصب پولک های طلایی و گاه طلای خالص بر روی پارچه ابریشمی یا پنبه ای که گاهی نیز ممکن است همراه با گلدوزی ، منجوق ، سرمه ، ملیله ، ابریشم و سنگ مراوید انجام شود. پولک دوزی یکی از صنایع دستی و رودوزی های سنتی ایران است .

دوخت پولک دوزی

پولک دوزی معمولاً برای تزیین پرده ها ، رو کوسن ، رو تختی ، جانمازی کیسه های پول ، سرمه دان ، جای ساعت ، جای قلمدان ، رو قوری ، البسه ، رو جعبه ای ، سفره قند ، حنابندان ، سوزنی ، بقچه و ... کاربرد دارند.

در حال حاضر مانند گذشته استفاده از پولک های طلا و نقره ، مرسوم نیست و بیشتر از پولک های پلاستیکی ، برنجی ، آلیاژی به اشکال هندسی ، برگی ، گلی ، گل ۴ پر ، گل ۵ پر ، ستاره ای ، ترنجی ، شمشه ای ، اسلیمی ، فلسی ، هلالی ، گوش ماهی ، صدفی ، دایره ای ساده ، دایره ای مضرس ، گوش خرگوش ، لوزی ، شش ضلعی منظم با دایره ی بزرگ و کوچک ، چشمی ، دایره ای زمینه زرکی ، قلبی ، مرغی ، تزیینی ، بیضی ، مثلثی ، عقربه ای ، صاف و مضرس ، اشکی ، که دارای پوشش شفاف از یک ماده ی رنگین می باشد بکار گرفته می شود .

انواع دوخت پولک دوزی

۱-۱-۱۲-۱- پولک دوزی ساده

در این نوع دوخت جهت اتصال پولک به پارچه ، منجوقی روی پولک می دوزند که چون قطر منجوق از سوراخ پولک بزرگتر است پولک در زیر آن نگه داشته می شود.

شیوه ی دوخت : سوزن را در محل مورد نظر از پارچه بیرون آورده یک پولک و بعد از آن یک منجوق به سوزن می گیرند . بعد سوزن را از سوراخ پولک به پشت پارچه بر می گردانند این عمل باعث دوخته شدن پولک می شود .

۱-۱-۱۲-۲- پولک دوزی برجسته

برای برجسته نمودن پولک دوزی از دو روش می توان استفاده کرد . روش اول آن که زیر قسمت پولک دوزی را برجسته نموده و سپس روی آن قسمت را پولک دوزی می نمایند . پولک معمول در این روش به شکل ساده می باشد . روش دیگر آن که قبل از گرفتن پولک به سوزن تعداد مناسبی منجوق یا مليله به سوزن گرفته و پولک مورد نظر بعد از آن یک منجوق و سپس سوزن را از پولک و منجوق و مليله های قبل از پولک رد می کنند .

۱-۱-۱۲-۳- پولک دوزی ایستاده

در این نوع پولک دوزی شیوه دوخت باعث می شود که پولک از پهلو ، معمولا به صورت مورب بایستد که جهت این نوع دوخت ، سوزن را از پارچه بیرون آورده ، پولک و منجوق به تعداد دلخواه (یک پولک یا منجوق و یا یک در میان پولک و منجوق تا چهار عدد) و طول بخیه دوخته شده قرار می دهند این پولک منجوق ها بر روی پارچه به اندازه ی تقریبی پولک و منجوق های هر بخیه می باشد و به این جهت پولک ها در میان منجوق ها به حالت ایستاده ، قرار می گیرند ، این شیوه دوخت بیشتر جهت دوخت گل ها به کار می رود .

پولک هایی که از آن در این نوع دوخت استفاده می شود عبارتند از : پولک ساده و درشت ، پولک سکه ای ، پولک گوش ماهی و پولک های بیضی شکل که یک گوشه آن سوراخ داشته باشد .بیشترین کاربرد انواع پولک دوزی بر روی تابلو های تزئینی بیش از موارد دیگر است .

۱-۱-۱۲-۴- پولک دوزی نخ رو

این نوع پولک بیشتر جهت پر کردن طرح مورد استفاده قرار می گیرد با این شیوه ی دوخت که سوزن را از پارچه بیرون آورده از پولکی عبور داده ، در نزدیکی محل فوق ، با فاصله ای تقریبا به اندازه ی شعاع پولک سوزن را به پارچه فرو می برند و با فاصله ای حدود یک میلی متر روی طرح مجددا از پارچه بیرون می آورند این دوخت به این جهت که پولک به وسیله نخي که روی آن قرار دارد به پارچه متصل می شود ، پولک دوزی نخ رو نامیده می شود .

۱-۱-۱۲-۵- پولک دوزی قلاب دوزی

نخ دوخته شده بر روی پولک به شکل قلاب دوزی می باشد که باعث دوخت پولک روی پارچه می شود.

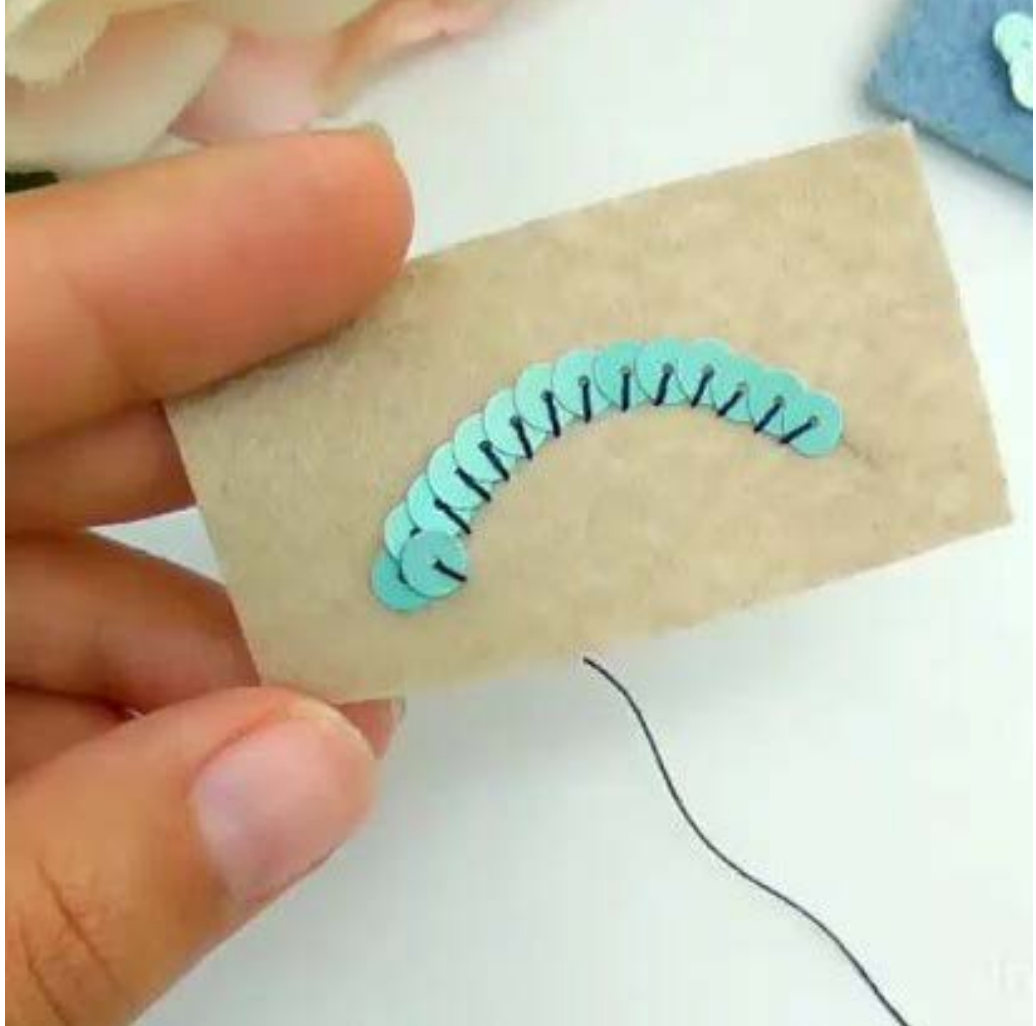
در حال حاضر این هنر در بسیاری از نقاط ایران مخصوصا شهرستان مهاباد به صورت کارگاهی و خانگی انجام می شود. برای محصولات کارگاهی مردان و در تهیه محصولات خانگی بانوان مشغول به کار هستند.

در شهرستان بوکان توابع آن ، بندر عباس ، بندر لنگه نیز این رودوزی زیبا رواج دارد.

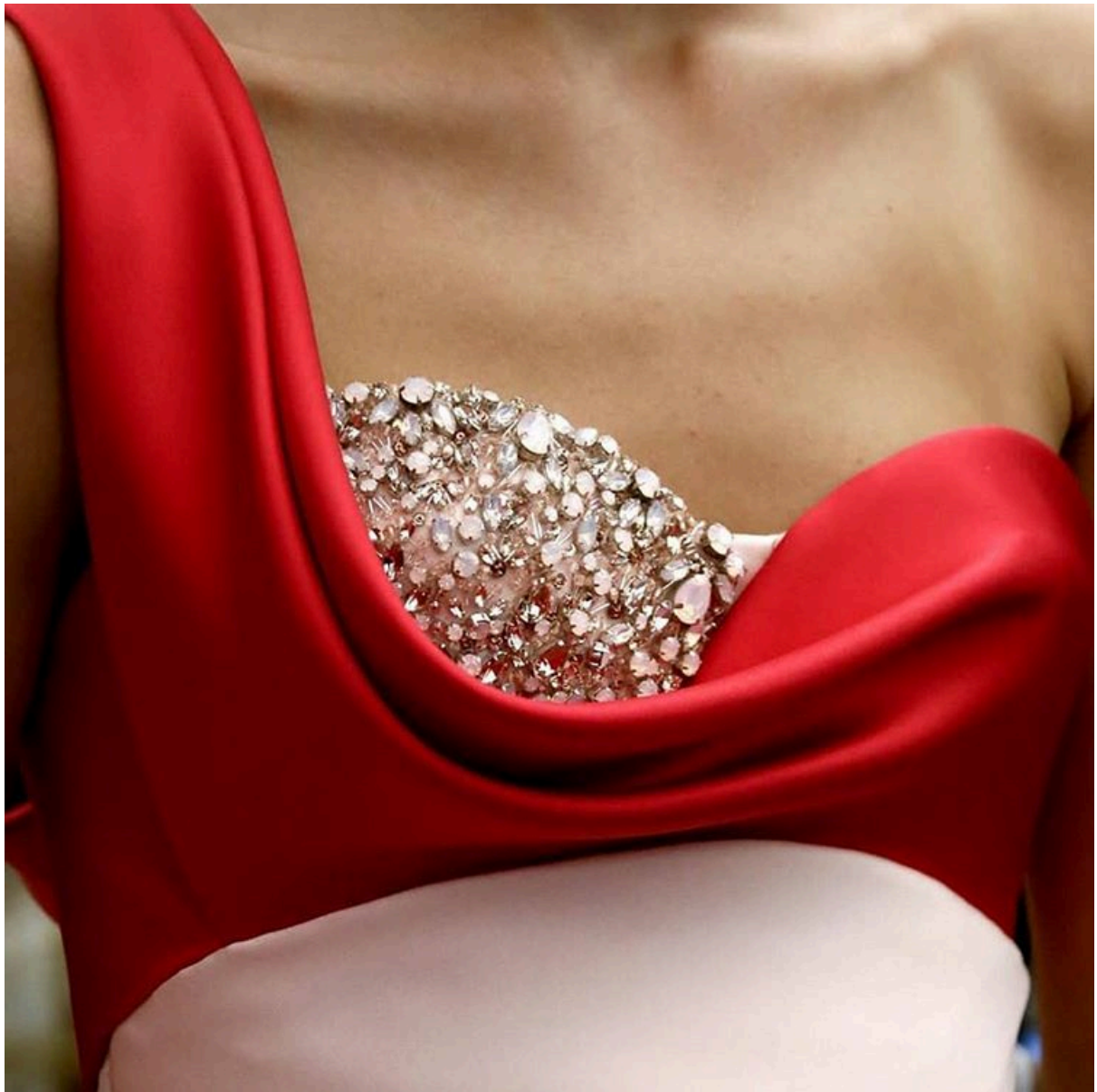

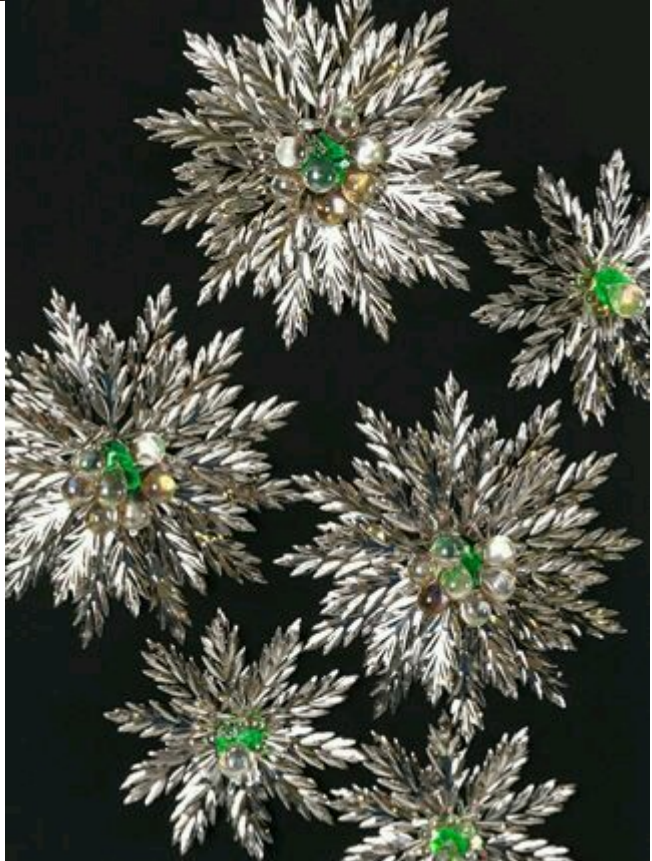

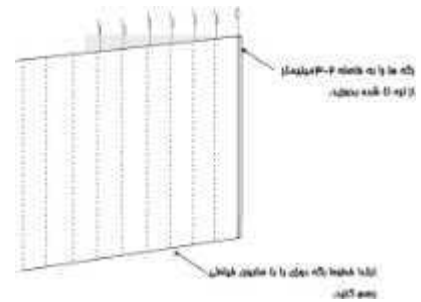

رگه دوزی

رگه دوزی

رگه‌دوزی یک نوع دوخت تزئینی ساده است که با تا کردن پارچه به پهنای کم و دوختن لبه تا شده ایجاد می‌شود. این دوخت اغلب در قسمت جلوی بلوزها و بالاتنه پیراهن‌ها دیده می‌شود. جلوه‌ای که این دوخت به لباس می‌دهد باعث افزایش ظرافت و زیبایی آن می‌شود.

برای رگه‌دوزی ابتدا با صابون خیاطی خطوط صافی به فاصله‌های مساوی از یکدیگر از یک حاشیه پارچه تا حاشیه دیگر رسم کنید. می‌توانید از عرض یک خط‌کش برای فاصله‌گذاری بین خطوط استفاده نمایید. سپس همانطور که کاغذ را تا می‌کنید پارچه را از روی یکی از این خط‌ها تا بزنید و از کنار لبه تا شده از سمت روی پارچه بدوزید. سپس خط بعدی را تا کرده و دوختن را ادامه دهید. هرچه فاصله خط دوخت از لبه تا شده کمتر باشد، عرض رگه باریک‌تر خواهد شد و ظریف‌تر به نظر خواهد رسید.

برای اینکه دوختن رگه‌ها آسان‌تر شود می‌توانید ابتدا و انتهای آن را با چند بخیه بست بزنید تا راهنمای شما باشد. سپس با بخیه درشت چرخ خیاطی بین این دو بست بدوزید. بهتر است دنباله نخ را در دو طرف دوخت حداقل به اندازه ۵ سانتی‌متر آزاد بگذارید. تا برای جلوگیری از در رفتن نخ بتوانید آنها را گره بزنید. برای ایجاد طرح راه راه در پارچه می‌توانید از نخ‌های رنگی استفاده کنید.

ترجمه شکل‌ها:

رگه‌ها را به فاصله ۲-۳ میلی‌متر از لبه تا شده بدوزید.

ابتدا خطوط دوخت رگه‌ها را با صابون خیاطی رسم کنید.

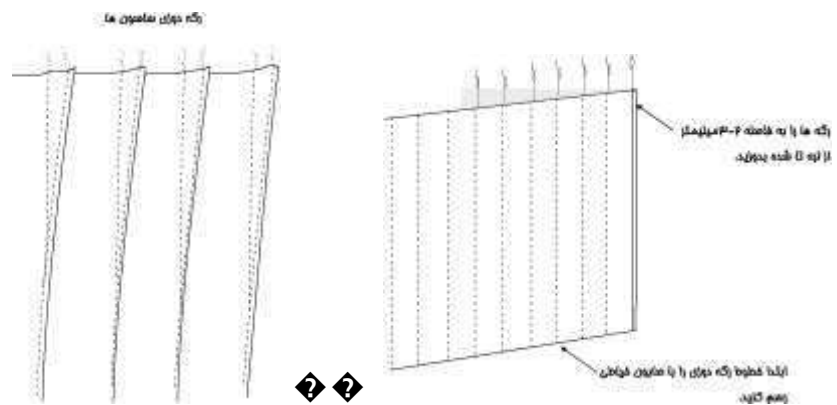
رگه‌دوزی ساسون‌ها

کاربرد دیگر رگه‌دوزی دوختن ساسون‌هاست. همانطور که در تصاویر این صفحه مشاهده می‌کنید می‌توان به جای دوختن ساسون‌ها از سمت داخل پارچه، آنها را به صورت چند رگه از روی پارچه دوخت. برای این کار

می‌توانید در هنگام پروی لباس توسط مشتری، یا روی مانکن، مقدار اضافه پارچه را به صورت چند ساسون باریک با سوزن ته‌گرد نگاه‌دارید سپس آنها را از روی پارچه بدوزید با این کار هم لباس دقیقاً اندازه اندام مشتری می‌شود و هم طرح زیبایی ایجاد خواهد شد.

یک نمونه دیگر از رگه‌دوزی ساسون‌ها را می‌توانید در تصویر مقابل ببینید. این تصویر یک دامن پرچین از پارچه سیلک ارگانزا را نشان می‌دهد که مقدار اضافی از اندازه کمر آن با دوختن رگه‌هایی گرفته شده است. نکته مهم در دوختن این رگه‌ها این است که باید دقت کنید طول آنها با یکدیگر مساوی باشد و به طور یکنواخت در عرض کمر پخش شده باشند.

ترجمه شکل: در دوخت همه این پیراهن‌ها از رگه‌دوزی استفاده شده است که علاوه بر بخشیدن جلوه ای زیبا و ظریف به لباس، باعث شده تا لباس کاملاً قالب اندام را به خود بگیرد.

آموزش دوخت رگه دوزی در بالاتنه مانتوها

مجموعه : مدل لباس جدید

parsnaz.ir

آموزش دوخت رگه دوزی در بالاتنه مانتوها

برخی مانتوها در بازار دیده میشوند که در قسمت بالاتنه خود رگه دوزی دارند که به مانتو زیبایی خاصی میدهند .

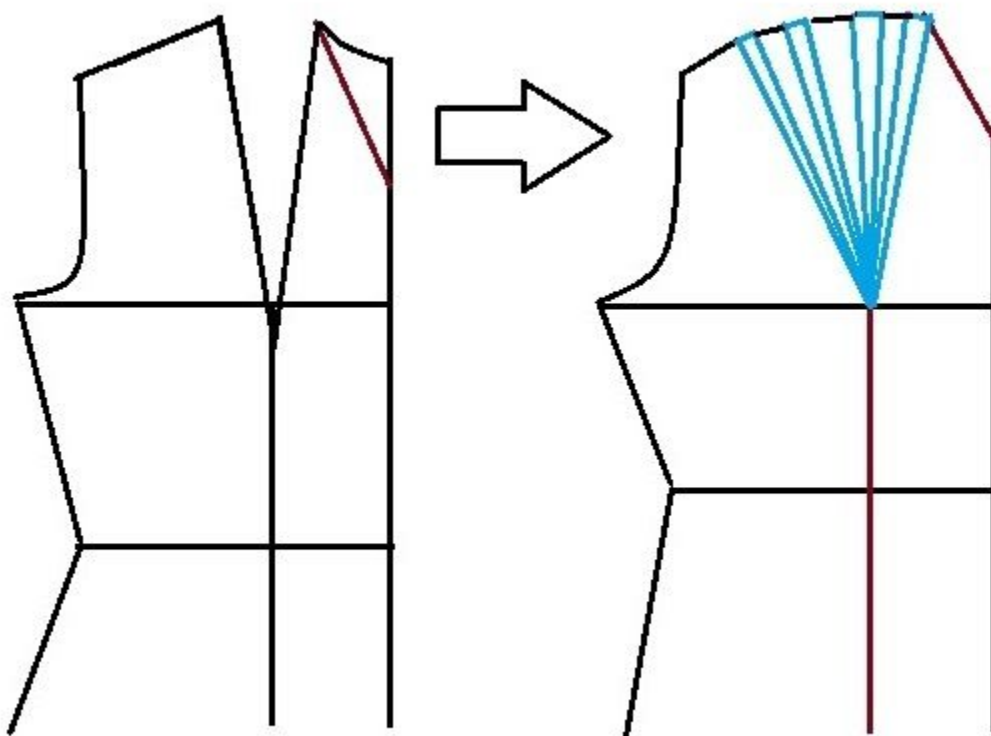
parsnaz.ir

جنس این مانتو میتونه کتان نخی یا پارچه های نخی باشه این مانتو همونطور که میبینید تنگ نیست و روی دامن هم از کمر چینهایی داره. پس ساسون روی الگو نمیکشیم اصلا!

2سانت رویهمگرد یادتون نره+سجاف سرخود که سجاف و رویهمگرد بهم وصل هستن ولی از الگوی بالاتنه جدا میشن و جداگانه دوخته میشن بهش اول یقه گرد و طراحی میکنیم بعد از وسط جلو حدود ۵/۲ تا ۳ سانت داخل میشیم و یقه هفت رو از اونجا طراحی میکنیم.

و سر یقه هم یقه ایستاده رو میدوزیم منتهی با پهنای کمتر الگوی اولیه بالاتنه معمولی رو میکشیم ولی به جای ۵، دور سینه رو ۷+ میکنیم و تغییرات لازم برای مانتوها رو روش اعمال میکنیم.

به هیچ ساسونی تو این مدل نیاز نداریم نه پهلوها و نه روی لباس. پنس سرشانه رو نمیبندیم بلکه تقسیمش میکنیم به طرف وسط جلو به اندازه های تقریبا یکسان

parsnaz.ir

دور زیر سینه رو میبندید کمی چین خورده؟ اون هم بند مخفی از زیر مانته دوخته شده

حالا اگه دوست دارین زیر سینه باشه این بند براتون، از نوک سینه ۸-۹ سانت میاین پایین و خطی میکشین و همین خط رو روی پارچه هم کامل علامت میزنین و میکشین (روی چپه ی پارچه) و اگر میخواین روی کمر باشه که روی خط کمر در نظر میگیریم و همون خط کمر رو روی پارچه علامت میزنیم. هم پشت و هم جلو

12 تا ۱۳ سانت (بسته به مقداری که دوست دارید یقه تون باز باشه) از گودی یقه پایین میایم ولی از سرشانه گشاد نمیکنیم. یقه هفت رو طراحی میکنیم و روش یه پنس لقی به میزان ۰.۶ میلیمتر میگیریم و اگه یقه بیشتر باز شده یا پارچش خیلی سفت نیست دوتا ساسون میگیریم. ساسونهای لقی رو میبندیم و دوباره خط هفت یقه رو درست میکنیم

اون قسمت بالای یقه هم به روش یقه ایستاده الگو کشی و بریده میشه

به پایین دامن به هر طرف از پهلوها ۳سانت اضافه کرده و میرسونیم به خط کمر تا مانتو فون بشه (میتونید این مقدار و بسته به سلیقه و دلخواه خودتون کم و زیاد کنید)

برای گرد کردن پایین مانتو، از خط پهلو جدید حدود ۷سانت بالا میریم و با خطی منحنی وصل میکنیم به وسط جلو. البته دقت کنید که یک سوم آخر که به وسط جلو میرسه صاف شده و دیگه منحنی نیست.

آستین:

برای اینکه بالای کاپ آستین چین بخوره و بالا بایسته یه مقداری کاپ آستین رو توی الگو بالاتر رسم میکنیم مثلاً به اندازه ی ۲-۳سانت و حدود ۵-۶سانت هم باید حلقه ی دور این آستین گشاد تر از حلقه آستین الگوی بالاتنه باشه.

اگه نیست از پهلوهای آستین بهش اضافه کنید و بعد هم کمی گردش کنید تا مثل الگوی خود آستین بشه. مچ هم یه مقداری چین خورده برای اون هم درست از زیر بغلهای آستین در دو طرف صاف میایم پایین برای مچی هم یه مستطیل دولا به پهنای ۲ تا ۳سانت و طول هم اندازه مچ دستتون + ۱ تا ۲سانت گشادی، برش میزنید و لایه کوبی میکنید.

دوخت:

بالاتنه ۵ تا خط دیده میشه که اینا پيله نیستن بلکه به صورت رگه دوزی دوخته شدن. از سرشانه تقریباً ۳-۴سانت میرین به سمت پهلو و از اونجا اولین رگه دوزی انجام میشه. اول از همه این ۵ تا خط رو روی پارچه علامت بزنید. با فاصله ۱.۵سانت از هم قرار دارن. بعد از هر ۱.۵سانت، به اندازه ی ۰.۵سانت از پارچه رو یا لا میارید و چرخ نیش میکنید از رو.

دقت کنید که خطوط تا پایین خط کمر صاف باشن. میتونید از رو با صابون و خط کش خطی بکشید. اینکه این خطوط کجا قرار بگیرن هم تا حدی بستگی به سایز خودتون داره. اولین خط و ببینید! از نوک سینه کمی رد شده و آخرین خط هم به ۳ سانت بعد از شروع هفت یقه رسیده. حالا این فاصله رو میتونید تقسیم بندی کنید.

بعد از اتمام این مرحله، رویهمگرد و سجاف رو که قبلا لایه کوبی کردین و میدوزین به بالاتنه ی جلو سجاف رو از پشت یکبار تا زمینیم به داخل تا درزهای دوخت کلا داخل سجاف و رویهمگرد قرار بگیرن و دیده نشن.

بعد از دوختشون یکبار از روی ماتو یک چرخ نیش از لبه ی محل وصل رویهمگرد به بالاتنه میزنید. حالا پشت و جلو رو از پهلوها و سرشانه به هم وصل میکنیم.

چینه‌های دور کمر:

اول یه مستطیل به اندازه ی دورتا دور زیر سینه یا خط کمر روی لباستون (آموزش خیاطی جایی که میخواید چین بخوره) و به پهنای ۴ تا ۶ سانت برش میزنید از اضافات همین پارچه یا اگه ندارین از یه پارچه دیگه و دورتا دورشو سردوزی میکنید.

گفته بودم این خط و روی پشت پارچه تون علامت بزنید؟ حالا همون خط و در نظر بگیرین. به اندازه ی ۲ سانت یا ۱.۵ سانت وسط جا میدارین. یعنی اگه اون خط اصلی رو در نظر بگیریم؛ ۱ سانت بالای این خط و ۱ سانت پایین این خط و علامن بزنید (یا ۰.۷ بالا و همینقدر هم پایین)

این و دورتا دور کمر یا زیر سینه ماتو علامت میزنیم و بعد یکدور همینجوری روشو چرخ کنید تا از اون طرف (راسته ی لباس) محل علامتها دیده بشن با همین یه راه چرخ. فقط دقت کنید که این چینه‌ها تا وسط جلو نیومدن! یعنی جایی که اولین رگه دوزی شروع شده اینا ختم شدن دیگه.

بعد اون پارچه مستطیلی که گفتم و میذارین پشت مانتو و با سوزن بالا و پایینشو فیکس مکینین تو محللهایی که قبلا چرخ کردین یا اینکه کوک بزنید با نخ تا جا به جا نشن و بعد با نخ هم رنگ پارچه تون از روی کار شروع میکنید آروم به چرخ کردنو دو سرش رو هم یادتون نره که سرقرسی بزنید(یعنی با چرخ یکی دوبار برید و برگردین تا بعد از بریدن نخ در نره)

یک بند باریک هم با پارچه تون درست میکنید تا از داخل این راه عبور کنه.

برای درست کردن بند:یه پارچه مستطیلی به طول مورد نظرتون و عرض هم مطابق مدل(اینجا ۳سانت)برش میزنید و از چپه میدوزید.

برای اینکه برش گردونید و دوخت داخل بند قرار بگیره،یک نخ محکم و دولا میکنید داخل سوزن و تهشو گره میزنید و سوزنو از یک سر این بند رد میکنید یکی دوتا کوک کوچیک میزنید و پشت سوزن و میبرید داخل سوراخی بند و مٹ زمانی که میخواید مثلا شلوار یا دامن کش کنید و هی سنجاق رو میکشید به طرف بالا،

اینجا هم هی ته سوزن و میبرید بالا و آروم آروم میکشید تا اینکه برسه به اون سرش و سوزن و در میارین و بقیه شو میکشین. مواظب باشین نختون پاره نشه که کارتون دوبرابر میشه!

بند رو از زیر لباس رد کنید.بعد مانتو رو تنتون کنید و بعد از اینکه جلوشو با سوزن یا دگمه بهم رسوندین، اون بند و از زیر بکشید تا مقداری که میخواید جمع بشه و بعد دو سر بند رو از داخل یه گره میزنید که درنیاد یا اگه با گره در میاد یه دور چرخ کنید به همون قسمت های انتهایی تا در جای خودش ثابت بشه

قسمت بالای یقه رو مثل یقه ایستاده میدوزید (حتما لایه کوبی بشه!)

آستین ها رو هم اول کاپ رو یه دور چرخ میکنید و اینقدر چین میدین تا به اندازه ی حلقه آستین مانتو بشه و بعد چینها رو جمع میکنید قسمت بالای کاپ.سر مچ رو هم همینطور چین کش میکنید و مچ رو خیلی ساده بهش میدوزید و سردوز میزنید و دگمه خور هم یادتون نره برای مچ در نظر بگیرید!